

OBSAH

ÚVOD	13
I. ZÁKLADY POJIŠŤOVNICTVÍ.....	15
1. Obecné principy a praxe	15
1.1 Vznik, vývoj a význam pojištění.....	15
1.2 Pojištění a riziko.....	17
1.3 Řízení rizika	17
1.4 Rozdělení pojištění.....	18
1.5 Členění pojištění podle předmětu pojištění a jejich charakteristika	20
1.5.1 Pojištění majetku	20
1.5.2 Pojištění odpovědnosti za škodu	27
1.5.3 Pojištění osob	31
1.5.4 Specifika životních, důchodových, úrazových a zdravotních pojištění.....	38
1.6 Činnosti komerční pojišťovny.....	39
1.6.1 Obchodní činnosti	39
1.6.2 Distribuční kanály	44
1.6.3 Hlavní úkoly zprostředkovatelů pojištění.....	46
1.6.4 Vznik a provoz pojištění.....	47
1.6.5 Likvidace pojistných událostí	49
II. POJISTNÉ PRÁVO	53
2. Zákon o pojistné smlouvě.....	53
2.1 Účel Zákona o PS.....	54
2.2 Základní pojmy	54
2.3 Pojistná smlouva.....	56
2.3.1 Uzavření pojistné smlouvy.....	57
2.3.2 Pojistné.....	58
2.3.3 Povinnosti účastníků soukromého pojištění	59
2.3.4 Zánik pojištění.....	61
2.4 Škodové a obnosové pojištění	65
2.4.1 Škodové pojištění	65
2.4.2 Obnosové pojištění	67
2.5 Soukromé pojištění věci a jiného majetku	67

2.5.1	Pojištění právní ochrany	68
2.5.2	Pojištění odpovědnosti za škodu	68
2.5.3	Pojištění úvěru a záruky	69
2.5.4	Pojištění finančních ztrát	70
2.6	Pojištění osob	70
2.6.1	Životní pojištění.....	71
2.6.2	Úrazové pojištění.....	72
2.6.3	Pojištění pro případ nemoci.....	72
2.7	Promlčení práva na plnění	73
3.	Zákon o pojišťovnictví	74
3.1	Účel zákona	74
3.2	Základní pojmy	76
3.3	Provozování činností v pojišťovnictví	79
3.3.1	Subjekty působící v pojišťovnictví	80
3.3.2	Důvěryhodnost	81
3.3.3	Střet zájmů.....	82
3.3.4	Základní kapitál.....	83
3.4	Finanční podmínky pojišťovací a zajišťovací činnosti	84
3.4.1	Technické rezervy.....	84
3.4.2	Finanční umístění	86
3.4.3	Solventnost pojišťoven a zajišťoven (§ 76 a násl.).....	86
3.5	Mlčenlivost.....	87
3.6	Dohled v pojišťovnictví	89
3.7	Velká rizika.....	90
3.8	Odvětví a skupiny pojištění	91
3.8.1	Odvětví životních pojištění – Část A.....	91
3.6.2	Odvětví neživotních pojištění – Část B	92
3.6.3	Skupiny neživotních pojištění – Část C.....	94
4.	Zákon o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla	95
4.1	Změny obecného charakteru	95
4.1.1	Limity pojistného plnění	95
4.1.2	Jednorázové odškodnění pozůstalým	96
4.1.3	Doklad o pojištění	96
4.1.4	Náležitosti pojistné smlouvy	96
4.2	Výluky z pojištění	96
4.3	Postižní právo pojišťovny	97
4.4	Zánik pojištění, jeho dopad na pojistné a povinnosti z hlediska registrace vozidla.....	98

4.5	Šetření pojistné události	100
4.6	Škodní zástupci	100
4.7	Plnění z garančního fondu České kanceláře pojistitelů	101

5. Zákon o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí .....

		103
5.1	Vymezení pojmů	103
5.2	Pojišťovací zprostředkovatelé	105
5.2.1	Vázaný pojišťovací zprostředkovatel	105
5.2.2	Podřízený pojišťovací zprostředkovatel	105
5.2.3	Výhradní pojišťovací agent	106
5.2.4	Pojišťovací agent	106
5.2.5	Pojišťovací makléř	107
5.2.6	Pojišťovací zprostředkovatel, jehož domovským státem není ČR	108
5.3	Podmínky provozování činnosti pojišťovacích zprostředkovatelů	109
5.3.1	Zápis do registru	109
5.3.2	Důvěryhodnost	110
5.3.3	Odborná způsobilost	111
5.4	Samostatný likvidátor pojistných událostí	112
5.5	Podmínky provozování činnosti samostatného likvidátora pojistných událostí	113
5.5.1	Zápis do registru	113
5.5.2	Důvěryhodnost	114
5.5.3	Odborná způsobilost	114
5.6	Stupně odborné způsobilosti	114
5.7	Povinnosti pojišťovacích zprostředkovatelů a samostatných likvidátorů pojistných událostí	115
5.8	Odpovědný zástupce	117
5.9	Odpovědnost za škodu	119
5.10	Zápis do registru a zrušení zápisu v registru pojišťovacích zprostředkovatelů a samostatných likvidátorů pojistných událostí	119
5.11	Dohled nad provozováním činnosti pojišťovacích zprostředkovatelů a samostatných likvidátorů pojistných událostí	120
5.12	Správní delikty	121
5.13	Přezkum částek v Zákoně o PZ	122

6. Daně z příjmů, ochrana osobních údajů a předcházení legalizace výnosů z trestné činnosti	123
6.1 Zákon o daních z příjmů a pojištění	123
6.2 Zákon o ochraně osobních údajů a pojištění	127
6.3 Předcházení legalizace výnosů z trestné činnosti.....	128
III. VYBRANÉ KAPITOLY Z POJIŠŤOVNICTVÍ	130
7. Charakteristika pojištění a přehled pojistných odvětví	130
7.1 Základní charakteristika	130
7.1.1 Pojištění	130
7.1.2 Samopojištění	131
7.1.3 Povinné a dobrovolné pojištění	132
7.1.4 Škodové pojištění	133
7.1.5 Obnosové pojištění	136
7.2 Základní pojmy I.	136
7.2.1 Účastníci pojistného trhu.....	136
7.2.2 Dokumenty pojistného trhu	137
7.2.3 Termíny pojistného trhu	138
7.2.4 Termíny pojistné smlouvy	139
7.2.5 Činnosti na pojistném trhu	141
7.2.6 Činnosti v pojišťovně.....	142
7.3 Životní a neživotní pojištění	142
7.3.1 Charakter pojištění	143
7.3.2 Pojistná částka	143
7.3.3 Rezervy.....	144
7.3.4 Rizikové skupiny	145
7.3.5 Další (legislativní) odlišnosti.....	145
7.4 Základní pojmy II.....	146
7.4.1 Výpočetní podklady	146
7.4.2 Povinné ručení	147
7.4.3 Termíny finanční matematiky.....	147
7.4.4 Sledování pojištění	147
7.4.5 Manipulace s pojištěním.....	148
7.4.6 Rezervy.....	148
7.4.7 Stanovení pojistného	148
7.4.8 Zajištění	149
7.4.9 Ostatní	149
7.5 Pojistná odvětví	150
7.5.1 Odvětví životních pojištění.....	150
7.5.2 Odvětví a skupiny neživotních pojištění	151

8. Organizace a řízení pojišťovnictví	154
8.1 Finanční dohled v pojišťovnictví	154
8.1.1 Základní informace	154
8.1.2 Schvalovací činnost dohledu	155
8.1.3 Kontrolní činnost.....	155
8.1.4 Pravomoci státního dozoru při porušení povinností.....	156
8.2 Česká asociace pojišťoven	161
8.2.1 Základní informace	161
8.2.2 Členství v ČAP.....	161
8.2.3 Struktura ČAP	163
8.2.4 Sekce ČAP.....	165
8.2.5 Činnosti ČAP.....	165
8.3 Česká kancelář pojistitelů.....	166
8.3.1 Základní informace	166
8.3.2 Členství v ČKP.....	166
8.3.3 Struktura ČKP	167
8.3.4 Činnosti ČKP.....	169
8.3.5 ČKP a státní dozor.....	170
8.4 Pojišťovna a zajišťovna	171
8.4.1 Pojišťovna	171
8.4.2 Typická organizační struktura	171
8.4.3 Zajišťovna	174
8.4.4 Seznam pojišťoven a zajišťoven	175
8.4.5 Zánik pojišťovny nebo zajišťovny	176
9. Ekonomika v pojišťovnictví	177
9.1 Pojistné	178
9.1.1 Výpočetní podklady	178
9.1.2 Principy výpočtu výše pojistného	180
9.1.3 Faktory ovlivňující výši pojistného pro konkrétního pojištěného	180
9.1.4 Stanovení výše pojistného	183
9.1.5 Tarifování	185
9.1.6 Slevy a přirážky	186
9.1.7 Úpravy pojistného během doby trvání pojištění.....	187
9.1.8 Testování postačitelnosti pojistného	189
9.2 Technické rezervy pojišťovny a zajišťovny	189
9.2.1 Obecné informace	189
9.2.2 Rezerva na nezasloužené pojistné	190
9.2.3 Rezerva na pojistná plnění	191
9.2.4 Rezerva na prémie a slevy	192

9.2.5	Rezerva pojistného neživotních pojištění	193
9.2.6	Rezerva pojistného životních pojištění	194
9.2.7	Rezerva na životní pojištění, je-li nositelem investičního rizika pojistník	195
9.2.8	Rezerva na splnění závazků z použité technické úrokové míry a ostatních početních parametrů	195
9.2.9	Vyrovňovací rezerva	196
9.2.10	Rezerva na splnění závazků z ručení za závazky České kanceláře pojistitelů	196
9.2.11	Další druhy technických rezerv	196
9.2.12	Umístění technických rezerv	197
9.3	Solventnost pojišťoven a zajišťoven	199
9.3.1	Disponibilní míra solventnosti	200
9.3.2	Požadovaná míra solventnosti pojišťovny pro životní pojištění	201
9.3.3	Požadovaná míra solventnosti pojišťovny pro neživotní pojištění	202
9.3.4	Požadovaná míra solventnosti zajišťovny	203
9.3.5	Garanční fond	203
9.4	Kontrolní mechanismy	204
9.4.1	Kontrolující	204
9.4.2	Kontrolní nástroje	206
9.4.3	Run-off analýza	207
10.	Zajištění a soupojištění	209
10.1	Základní charakteristika	209
10.1.1	Soupojištění	209
10.1.2	Sdružení pojistitelů	210
10.1.3	Zajištění	211
10.1.4	Kaptivní zajištění	212
10.1.5	Účastníci zajišťovacího trhu	213
10.2	Neživotní zajištění	214
10.2.1	Formy zajišťovacích smluv	214
10.2.2	Typy zajišťovacích smluv	216
10.2.3	Základní druhy proporcionálního zajištění	217
10.2.4	Základní druhy neproporcionálního zajištění	218
10.2.5	Finanční toky mezi pojišťovnou a zajišťovnou	220
10.3	Životní zajištění	221
10.3.1	Základní charakteristika	222
10.3.2	Zajištění na rizikové bázi	222
10.3.3	Zajištění na normální bázi	223

10.4	Další formy zajištění	224
10.4.1	Finanční zajištění.....	224
10.4.2	Alternativní přenos rizika.....	225
	Literatura	227
	Příloha č. 1 – CEA a BIPAR	228
	Příloha č. 2 – Prováděcí vyhláška k zákonu č. 38/2004 Sb., o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí a o změně živnostenského zákona (dále jen Zákon o PZ)	229